

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Adas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E.Chicago, Ind.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

LAOSAS Kennedžiui brangiai kainuos rinkiminėje kampanijoje, nes jis laikomas demokratų partijos "nuostoliu", kokiais buvo demokratams valdant Kiniją ir Rytų Europą.

Respublikonai šią situaciją bandys išnaudoti. Jie sako, kad Kennedžio bandymas Laose pasodinti neutralią vyriausybę tik pablogina padėtį, nes naujoji vyriausybė klausytų Chruščiovo.

Kennedžio planas remiasi tik Chruščiovo pažadu Vienoje 1961 metais, kur jis pasakė, kad neeisias Laoso komunistams nuversti neutralią vyriausybę.

Pateisinimui savo plano, demokratai kalba apie sovietų izoliacionizmą, kad Chruščiovas nenorės dėl Laoso rizikuoti įsivelti į karą. Jie sako, kad Chruščiovas turės užtenkamai vidujinių problemų, kad dar ieškotų naujų. Mažasis caras Nikita ir taip bijas mongolų išsiplėtimo...

VALSTYBĖS Departamente optimistai sako, kad Chruščiovas bijas, jog Azijos karas neišsiliesnotų į pasaulinį karą, kuris Ameriką pastatytų prieš Kiniją. Nes tuo atveju "griežtieji komunistai" Maskvoje reikalautų, kad Rusija eitų į pagalbą savo ideologijos broliams kinams.

Chruščiovas keletą kartų sutramdęs ekstremistus. Bet jei amerikiečiai pradės karą prieš kinus, jis galės jų prarasti valdžią, jei nepasirodys solidarūs su Kinija. Tad, sakoma Washingtone, reikia vengti karo su Azijos komunistais.

Naivieji tokiais įrodinėjimais tik.

TIKUMUJE tuo tik norima nuslėpti nesugebėjimą paremti Laosą. Amerikiečių armija tame krašte yra bejėgė. Ten nėra kelių, kuriais galėtų judėti žarvučiai, tad tektų kovotojus aprūpinti iš lėktuvų. Bet kalnuotas paviršius labai apsunkina ginklų parąšutavimą.

Pagaliau yra sunkumų ir su gyventojais. Princai labiau rūpinasi savo šokėjomis, negu politika ir suka galvą, kaip daugiau išvilioti dolerių ir rublių. Svarbiausia jų politika, tai žinoti į kurio kišenų pateks didžioji Amerikos parama ir kuris jų daugiau dolerių turės Šveicarijos banke.

Žmonės tebegyvena penkio-liktojo amžiaus dvasioje ir neturi jokio supratimo apie šio amžiaus ideologiją. O svarbiausiai, jie nemėgsta muštis.

Didžioje komunistų ofenzyvoje prieš kelias dienas, kurią antikomunistinė kariuomenė pralaimėjo, buvo tik 6 sužeisti, kuriems net nebuvo reikalinga mediciniška pagalba...

Tad ką Kennedy galėjo su tokiais žmonėmis daryti?

DIRVA

Nr. 62 Gegužė-May 28, 1962 Cleveland, Ohio

ATLANTO AR EUROPOS SAJUNGA

WASHINGTONAS PANAŠUS I SUSIJAUDINUSI SKRUZDELYNĄ DEL DE GAULLE ĮSPYRIMO — NORI SUKURTI NEPRIKLAUSOMĄ EUROPOS BENDRUOMENĘ. KOKIU KELIU BUS NUEITA — VISO ATLANTO AR VIENOS EUROPOS — GALI NULEMTI ADENAUERIS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Belgijos sostinėje Bruse lyje susirinkę 'Bendrajai Rinkai' priklausančių 6 Europos valstybių ministrai nutarė sparčiau eiti prie tarpusavio muitų panaikinimo ir vienodo muito pretekmo iš už 'Rinkos' sienų nustatymo. Pažanga toje srityje yra tokia sparti, kad jau nuo 1967 m., bet ne nuo 1970 m. kaip buvo anksčiau numatyta ir planuota, 6 Europos valstybės turės ūkinėje srityje vieningą frontą. Anksčiau ar vėliau ūkinę sąjungą paseks politinė sąjunga, nors dėl jos formos kol kas dar nėra vieningos nuomonės. Vieni yra už glaudesnę, kiti už daugiau palaidą federaciją.

Į taip besikuriančią Vakarų Europos tautų bendruomenę, kaip žinia, nori įsiskverbti D. Britaniją. Bet ne bendrom sąlygom, o specialiom, atsižvelgiant į jos ūkinius ir politinius ryšius su britų bendruomene (commonwealth). Su tokia planuota bendruomene glaudžiai norėtų bendrauti ir JAV, nes ir jos pramonei reikalinga plati, neturinti didelių muitų užtvarų, rinka.

Taip pat žinia, kad tokiame britų įstojimui priešinasis Prancūzijos prezidentas de Gaulle, kuriam, nusivylęs JAV politika, vis daugiau pritaria ir Vokietijos kancleris Adenaueris. De Gaulle svajoja apie uždara Vakarų Europos bendruomenę, ūkiškai ir politiškai nepriklausančią nuo anglo-saksų, kuri turėtų tu-

rėti ir savo atominių ginklų.

Washingtono ir Londone manoma, kad tokia didybės manija yra nesąmonė, nes, praktiškai imant, reikia turėti ne tik bombų, bet ir priemonių jom į taikinius nugabenti. Lėktuvų amžius baigiasi, tačiau raketų srityje sparčiais žingsniais gali žengti tik tokie milžinai kaip JAV ir Sovietų Sąjunga. Net britai, kurie turi nemažai atominių bombų, bet kurie nepajėgia konkuruoti raketų srityje, jaučia, kad gana greitai tas jų pranašumas prieš kitas Europos valstybes — turėjimas nuosavų atominių ginklų — neturės jokios praktiškos reikšmės. Tai kam — klausiamą Washingtono ir Londone — de Gaulle reikalingos bombos? Jis vis tiek negalės turėti jų tiek daug, kad vienas galėtų išgąsdinti sovietus. Ir jei jis pradėtų karą, JAV vis tiek turėtų į jį įstoti, kad jį užbaigiam. Todėl, bent amerikiečiams taip atrodo, būtų geriausia, jei Vakarų atominiai ginklai būtų tvarkomi iš vienos vietos, būtent iš Washingtono.

Todėl, taip galvoja Walter Lippmann, būtų geriausia, jei Paryžius ir Bona sutiktų su platesne Vakarų bendruomene, kurią saugotų amerikiečių bombos. Jis tikisi, kad De Gaulle ir Adenauerio užsispyrimas galės būti sulaužytas, jei ne dabar, tai... jie abu vis dėlto yra gerokai pagyvenę ir jų dienos yra šiaip ar taip suskaitytos.

Tokiam Lippmanno, kuris turi nemažai įtakos Amerikos viešajai nuomonei, pažiūrai prieštarauja kitas žinomas Amerikos žurnalistas Joseph Alsop. Jis, ką tik grįžęs iš Europos, Washingtoną radęs panašų į sumišusių skruzdelyną, į kurį kažkas neseniai buvo įspyręs.

Tą įspyrimą Washingtonas patyręs iš de Gaulle, tačiau būtų kvaila manyti — įspėja Alsop — kad de Gaulle ir Adenauerio pasitraukimas iš politinės scenos, pašalintų visas kliūtis. De Gaulle ir Adenauerio stiprybė išplaukianti iš fakto, kad jie abu atstovauja stiprias tendencijas ir jėgas savo kraštuose. Praktiškai imant, JAV neturi jokios galimybės sustabdyti de Gaulle pastangas apsiginkluoti atominiais ginklais.

Paveikti į Prancūziją, amerikiečiai galėtų per Vokietiją, tačiau, nors Adenaueris ir toliau liko nuomonės, kad Vokietija be amerikiečių pagalbos negalėtų atsilaikyti prieš sovietų spaudimą, iš Washingtono pusės buvo padaryta daug politinių klaidų, vedančių prie vokiečių nusivylimo sąjunga su amerikiečiais.

Tenka pridurti, kad pastutiniuoju laiku iš amerikiečių pusės buvo padaryta nemažai žygių, kad tą nusivylimą sumažinus. Tačiau, kad atgavus visą pasitikėjimą, reikia padaryti didelius reformų visų pirma pačiame Washingtono ir jo globalinėje politikoje.

Gegužės 19 d. Detrote Korp. Neo-Lithuania minėjo 39 metų sukaktį. Šventė praėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo svečių iš Chicagos, Clevelando ir kitų tolimesnių vietovių. Nuotraukoje Detroito skyriaus pirm. J. Gaižutis uždeda spalvas korporantei Jūratėi Petravičiūtei, asistuojant A. Banionui. Daugiau apie šventę 6 psl.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJA CLEVELANDE

JAV Liet. Bendruomenės III-oji Taryba antrosios sesijos šaukiama 1962 birželio 2-3 dienomis Clevelande.

Darbu tvarkoje: 1) Sesijos atidarymas ir invokacija (kun. Pr. Garšva), 2) Komisijų sudarymas, 3) Sveikinimai žodžiu ir raštu, 4) Pranešimai - Tarybos Prezidiumo (pirm. St. Barzdukas), Centro Valdybos apie Bendruomenės veiklos planus bei darbus (pirm. J. Jasaitis, J. Ignatonis lituanistinio švietimo, kun. St. Šantaras kultūros srities, ižd. Z. Dailidka finansų ir kt. klausimais), Kontrolės Komisijos aktai, Centro Valdybos samata, diskusijos dėl pranešimų ir išvados, 5) LB kultūrinė ir politinė veikla Lietuvos laisvės kovoje (J. Bachuno, K. Drungos, dr. Alg. Nasvyčio pranešimai, diskusijos, išvados), 6) JAV Lietuvių Fondo organizavimasis ir finansai (dr. A. Razma, T. Blinstrubas), 7) LB Tarybos studijų komisijos pranešimai, 8) LB Tarybos nutarimai, 9) Einamieji reikalai, 10) Sesijos uždarymas.

Sesija pradedama birželio 2, šeštadienį, ryto 10 val. Čiurlionio ansamblio namuose (10908 Magnolia Dr., Western Reserve universiteto srity).

Ją globoja LB Clevelando apylinkių valdybos.

Sesija vieša, tad jos darbus svečių teisėmis gali sekti kiekvienas lietuvis. Visi kviečiami.

LB Tarybos Prezidiumas

Birželio 2 ir 3-čią dienomis, Čiurlionio Ansamblio namuose Clevelande įvyksta J.A.V. Lietuvių Bendruomenės Tarybos Sesija, kurios laukiama su nemažu susidomėjimu. Dienotvarkėje Centro Valdybos ir švietimo Tarybos ir Kultūros Fondo pranešimai. Pirmą kartą naujoji Centro Valdyba ir jos padaliniai turės progos padaryti plačius pranešimus ir supažindinti Bendruomenės Tarybą su savo planais bei užsimojimais.

Specialiais dienotvarkės punktais yra du itin svarbūs klausimai: 1. Bendruomenės Kultūrinė ir Politinė veikla Lietuvos laisvės kovoje ir J.A.V. Lietuvių Fondo reikalai. Apie lietuvių Fondo reikalus pranešimą padarys to Fondo organai. Kaip žinoma, Fondas yra padaręs gerą pradžią - jame jau yra keliolika tūkstančių dolerių, su artimais pasižadėjimais - keliasdešimt, Dirbantiems lietuvišką kultūrinį darbą, aišku, kaip svarbu turėti pastovias pajamas užtikrinančias ateities veiklą. Pranešime ir diskusijose be abejo ieškoma būdų Fondo veiklą kuo efektingiau su-

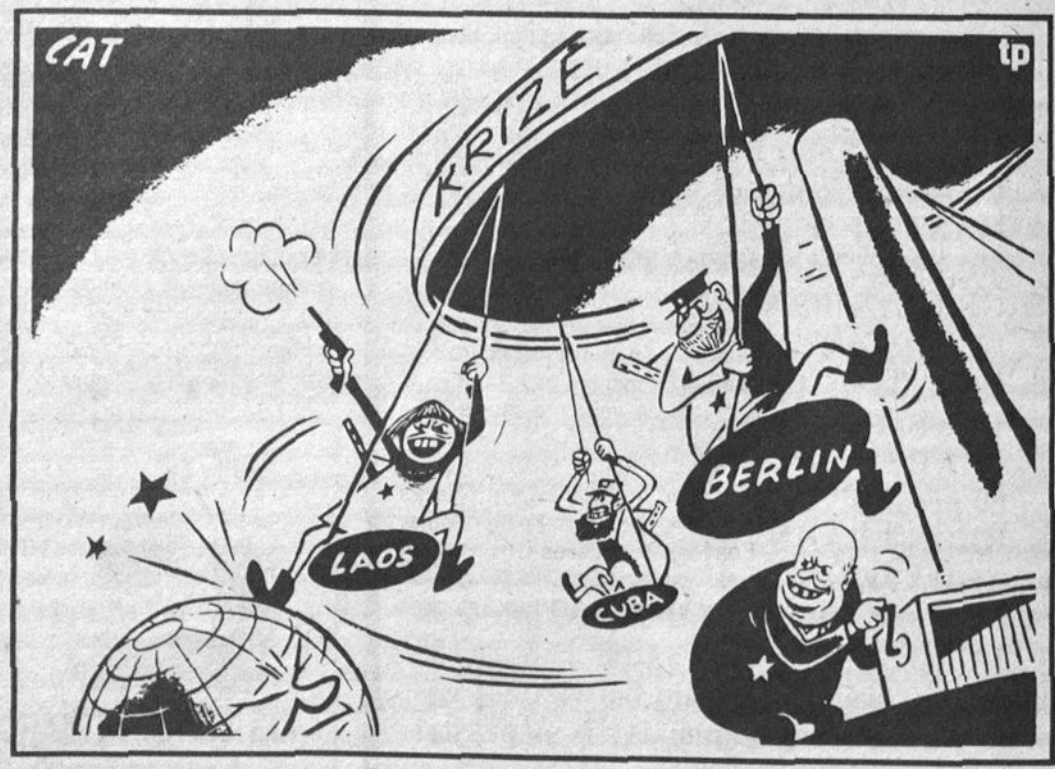
organizuoti ir mūsų visuomenę įtikinti sparčiau prisidėti prie šios ypatingai svarbios institucijos stiprinimo.

Bendruomenės dalyvavimas kultūrinėmis ir politinėmis priemonėmis Lietuvos laisvės kovose bus itin kruopščiai išnagrinėtas. Trys Tarybos nariai yra pakviesti tuo klausimu referentais su pranešimais. Audiencija pas prezidentą Kennedy, patyrimastą audienciją organizuojant ir pravedant, audringos diskusijos ir ginčai mūsų spaudoje tuo reikalu duoda daug medžiagos svarstytiems ir galvojimams. Nors Bendruomenė nesiekia drąstiškų reformų ir nenori iš pagrindų keisti nusistovėjusių organizacinių formų mūsų politinėje veikloje, tačiau Bendruomenės veikėjai mano kad Bendruomenė turi teisę tarti svarų žodį problemoje: kaip Lietuvos laisvės kova turi būti organizuota Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Kiekvienas lietuviškas junginys turi rūpintis mūsų didžiausiu visuomenės įpareigojantiu uždaviniu - Lietuvos laisvės kova. Negali to uždavinio apeiti tokio masto bendrinė organizacija kaip Bendruomenė. Kaip negalvosime, mes neturim šiandieną kito tokio svorio ir autoriteto institucijos kaip visų lietuvių visuotinu demokratiniu būdu išrinktos Bendruomenės Tarybos. Tiesa, tuose rinkimuose kol kas dalyvauja ne per didelis tautiečių skaičius. Bet kur ir kokia organizacija surenka daugiau balsuotojų?

Galima prikišti J.A.V. L. Bendruomenei kad ji auga per lėtai, kad ji nesugeba surinkti stambesnių iešų kultūriniais reikalais, tačiau Bendruomenė nuolatos auga ir yra įrodžiusi, kad ji yra statoma ant tvirtų pagrindų, nėra nei žingsnio nukrypusi nuo savo generalinės linijos, paremtos visuotiniu, demokratišku ir savo nuostatų laikymosi. Dėl šių savo ypatybių, Bendruomenė nėra nei "klikinė", nei asmeninių interesų įtakoje.

Tautinei mažumai, gyvenančiai svetimose aplinkose nepaprastai svarbu turėti pagrindinę bendrinę su atitinkamu autoritetu organizaciją. Tiek Bendruomenės organizatoriai J.A. Valsybtėse, tiek praeitų kadencijų vadovai yra puikiai supratę tuos ypatingai svarbius Bendruomenės bruožus. Tereikia tik, kad mūsų plačiosios masės tą įsisąmonintų. Tikėjimės, kad nauja sesija savo darbais atneš naujų laimėjimų Bendruomenei ir kad Clevelando visuomenė parodys tai sesijai atitinkamą susidomėjimą.

Alg. Nasvytis

Ir karusėlė toliau sukasi...

RYTŲ EUROPOS TRAGEDIJA (2)

SUKILIMAS PRASIDĖJO PERANKSTI

Viename ankštame Kamlerio fabriko kontoros kambarėlyje nervingai vaikšto liesas, nedidelio ūgio vyras. Kambariui negresia vokiečių šūviai, pagausėję po to, kai policijos junginiai apsupo didelį fabriko kompleksą.

Lyg tyčia tai turėjo atsitikti dabar! - grafas Tadeusz Komorowski, vadinamas generolu Bor, nervingai sviedžia antgrindų nebaigtą rūkyti cigaretę. Sukilimas buvo planuotas penktą valandą, bet atsitiktinai prasidėjo anksčiau, ir jo vadai dabar tūno apsupti.

Bor yra vyriausias lenkų tėvynės armijos, Armija Krajowa, vadas. Ji buvo slapta suorganizuota, kad tinkamą akimirką lenkai išsilaisvintų iš vokiečių okupacijos. Armija Krajowa priklausė lenkų egziliinei vyriausybei Londone.

- Vokiečių viršila pažino mūsų ginkluotus žmones prie vartų ir pradėjo šaudyti, - aiškina štabo viršininkas pulkininkas Grzegorz, kurio tikroji pavardė yra Tadeusz Pelczynski. - Mums neliko nieko kita, kaip tik atsišaudyti.

Generolas Bor traukia savo siaurus pečius. Jis dėvi civilius drabužius, tik raudonas-baltas raištis ant rankovės rodo, kad jis priklauso tėvynės armijai.

Vokiečiai veltui ieškojo to paslaptingo generolo visoje Varšuvoje. Visada, kai tik gestapas patikėdavo radęs jo slėptuvę, lizdas būdavo jau tuščias. Ir įdomiausia, kad grafas Komorovskis buvo pažįstamas dugeliui vokiečių karininkų.

Buvęs austrų imperatoriškosios kariuomenės ritmeisteris, pasižymėjęs kavaleristas, turėjo daug pažįstamų vokiečių wehrmachte iš tų dienų, kada jie draugiškai sveikindavosi tarptautiniuose turnyruose. Paskui karas nutraukė ryšius. Grafas slapta grįžo iš Anglijos, prisidengęs Boro vardu, ir pradėjo sunkų ir lėtą slaptosios armijos telkimo darbą.

Grafas žvilgtelį į savo laikrodį.

- Dar penkiolika minučių! - atsidūsta jis. - Kedyw batalionas turi mus ištraukti. Na, vyrai jau susiras kelią.

Lėtai, nepaprastai lėtai slenka laikas generolui Borui ir jo štabo karininkams.

Ir greitai sudega cigaretės! Dar dešimt minučių!

JEL...

Lauke jau šėlsta kova su vokiečiais. Tačiau jie, sukilimo vadai, sėdi čia apsupti ir nuo visų atskirti tą akimirką, kurios laukė metais. Akimirką, kurią turėjo prasidėti išsivadavimas iš vokiečių okupacijos.

Lenkų tarpe visą laiką buvo stiprių kviirčių, ar būtų tikslu pradėti sukilimą tuo metu. Egziliinės vyriausybės premjerui Mikolajczykiui atrodė, kad tai yra paskutinė galimybė sovietams prieš įvykų faktą pastatyti.

Savomis jėgomis išvejami vokiečiai, sukilėliai Varšuvoje sudaro egziliinės vyriausybės atstovybę, kuri sovietų kariuomenei pasveikina, kaip draugus ir globėjus.

Lenkų karininkai žvilgtelį į laikrodžius.

Dar penkios minutės!

Kulkosvaidžių ugnis stiprėja. Dusliai sproginėja granatos. Garsiai rėkia sužeistieji. Negailingai kepina rugpiūčio saulė vyrus, kurie tūno už mūrų, langų ir kitų priedangų.

- Jei vokiečiai dabar paskelbs didžiojo pavojaus signalą... - prabyla generolas Boras, ir jo rankos nervingai sudreba. Priešingai savo bendradarbiams ir ministeriams Londone, jis ne daug vilčių deda į rusus.

Kaip gali sovietai pagelbėti tiems lenkams, kurių dalį sukišo į masinius kapus Katynė! Baisioji praeitis.

Daug generolo Boro draugų, rusams klastingai įsiveržus į rytinę Lenkiją 1939 rugsėjį, dingo be pėdsakų. Egziliinė vyriausybė Londone pasigenda 11,000 karininkų, kurių daugumas pasiklausia matyta trijose didelėse karo belaisvių stovyklose.

Kai, vokiečiams užpuolus Rusiją, santykiai tarpegziliinės lenkų vyriausybės ir Sovietijos vėl buvo užmegsti ir 1941 liepos 30 pasiektas susitarimas, pagal kurį sovietų vyriausybė amnestuoja visus kalinamus lenkus, pradėta ieškoti lenkų karininkų.

49 diplomatines notas pasiuntė lenkai į Kremlį.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ VAKARAS BALTIMORĖJE

Jau penkti metai iš eilės pavaršai, užbaigiant uždarų salėje parangų laikmetį, mūsų jaunimo šokėjų būrelis, vadovaujamas Balio Brazausko, visuomenei surengia turiningą pramogą. Šiaip tautiniai šokiai labai dažnai tarauja priedu arba papuošalu kokio renginio programai praturinti arba tiesiog spragai užpildyti, kai nieko kito neišgalvojama. Gi šiame, vien jiems skirtame vakare, tautiniai šokiai atsigaus visų mūsų liaudies kūrybos grožiu, visu savo stebėtinu įvairumu ir savitumu.

Balandžio 28 d. Lietuvių Sveitinėje gerai išlavinti bernaičiai ir mergaitės įgudusiais judesiais atliko 15 mūsų šokių. Pro žiūrovo akis pramirgėjo kubilas, šustas, rugučiai, sadutė, mikita, lenčiūgelis, sukčius, blezdingėlė vėdaras, senių tryptinis, kalvelis, kepurinė, malūnas, jonkelis ir žiogeliai. Kol išpildė tiek daug skirtingų šokių, sambūrio dalyviai gerokai pavargo ir sušilo -- publikai net jų pagailo. Vadovo padėjėjas Vytautas Dulys pranešinėjo.

Sambūris įsisteigęs 1949 m. Jo sudėtis jau keitėsi kelis kartus. Šiuo metu jam priklauso: R. Bačanskaitė, D. Bendoraitytė, B. Dulytė, V. Kardokaitė, E. Kudirkaitė, U. Mildažytė, V. Noreikaitė, R. Pastušauskaitė, D. Račkauskaitė, V. Svotelytė, R. Vaškutė, V. Veliuonaitė, D. Zeikutė, R. Balčiūnas, V. Bučiulis, R. Jančaras, R. Kalinauskas, A. Keme-

žys, S. Miliunaitis, L. Prasčiūnas, V. Račkauskas, Aleks. Radžius, Eimutis Radžius, V. Šeškūnas, Rimas Šilgalis, A. Uleckas, A. Vaškys ir V. Vitkauskas. Akordeonais grojo Algis Petruševičius ir E. Šilgalis. Visi jie pokarinių ateivių vaikai. Tik viena mergaitė gimusi Lietuvoje, o kiti - Vokietijoje.

Į šią programą atsilankė 104 suaugę, daugiausia šokėjų tėvai. Vienų dyptelių čia priskaitoma apie 600. Kuo paaiškinti nedalyvavusių abujumą? Lig šiol sakydavo kad, girdi, atsidodę kalbos. Čia gi jokių prakalbų nei paskaitų nebuvo, o tik daug naujų, anksčiau dar nematytų šokių, kur netrūko taip dabar linksniuojamo dinamizmo. Matyt, yra kita priežastis: tų nebuvėlių galvose amerikonybė jau nusveria visa, kas lietuviška. Toks tautinių šokių vakaras yra retas kultūrinis įvykis netgi viso miesto apimtimi matuojant. Ogi šis šokėjų būrelis turi kuo pasididžiuoti: kasmet rengiamame Baltimorės tautinių pasirodyme Gwynn Oak parke mūsų šokiai jau daug kartų už puikų lietuvių liaudies šokių sušokimą laimėjo pirmąją vietą.

Ateity pasigarsinimą reikėtų sustiprinti ne tik saviškių tarpe. Galima pabandyti pasiskelbti ir vietos angliško dienraščio kultūrinio įvykių skyriuje. Jeigu mažai ateina sąjūgių, gal susidomės vienas kitas svetimųjų. Gaila, kad mūsų studentai, lankantieji aukštąsias mokyklas, tokios aukštos progos nepanaudoja lietuvių tautos vardui garsinti kitataučių akademikų tarpe. Ar tai liudija menką mūsų tautinį susipratimą ir estetinio išsilavinimo bei vertybių pajutimo stoką? Kodėl lietuviui tokiais atvejais nepasikviečia savo kitataučių draugų ir pažįstamų? Šitoki tautinių šokių ir muzikos koncertą verta pagarsinti net universitete ar kolegijoje studentams skelbimų apie kultūrinės pramogos lentoje. Iš to mūsų šokių kitataučių akyse pelnytų daug garbės, nes visame milijoniniame mieste nė jokia kita tautybė nepajėgia surengti tokio šaunaus vakaro!

Per šių metų Vasario 16 minėjimą mums draugiškas kongresmanas E. Garmanas, kuris tą dieną visada pasistengia būti tarp lietuvių, sužinojęs, kad mūsų šokėjai ateinančiais metais dalyvaus II-je Amerikos lietuvių tautinių šokių šventėje Čikagoje, įteikė savo dovaną - 100 dol. čekį kelionei apmokėti. Toks mostas lietuviams nustebino ir sugėdino: svetimieji remia, o savieji ne. Tada salėje pakilo veteranas veikejas Petras Jaras, einąs jau 83-čius metus, su 5 dol. auka, duodamas paskatą publikai pa-

sekti jo pavyzdžiu. Tuo būdu penkinė po penkinės - dar susirinko per 100 dol.

Gegužės 20 d. sambūrio vadovas B. Brazauskas per Baltimorės lietuvių Radijo Valandėlę padėkos žodžiu kreipėsi į visuomenę, ypač tėvus, už reikalo supratimą ir jų paramą surengiant minėtą vakarą, kurio metu atsirado naujų rėmėjų. Paparpos klebonas prel. L. Mendelis paukojo 100 dol., E. Armonienė 25 dol., radijo valandėlės tvarkytojai Albertas Juškus ir Kęstutis Laskauskas tos valandėlės vardu 8 dol., Dr. vet. St. Tallat-Kelpša 5 dol. ir Baltimorės lietuvių tautinio knygyno knygūs Morkus Šimkus 5 dol.

Mums, baltimoriečiams, smagu, kad šis tautinio šokio menui ugdyti pasiskyręs sambūris sekmingai veikia, atlikdamas svarbų lietuvių naudai darbą. Pasigėrėjimą betgi temdo, kai jie, susirinkę lietuvių šventinai, kiekviena proga griebiasi kalbėti savitarpį svetima kalba. Tada jie greičiau atrodo lyg kokio maskarado dalyviai - svetimataučiai, atsitiktinai apsirėdę lietuvių tautiniais drabužiais.

J. Paukštaitis

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 3. D. Vargoninkų Sąjungos 50 metų sukakties proga ruošama "Mažoji dainų šventė" Marijos gimnazijos salėje.

BIRŽELIO 9 D. Cicero Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos abiturientų išleistuvės parapijos salėje.

BIRŽELIO 17 D. BALFo Chicagos apskrities piknikas Bučo darže, Willow Springs, Ill.

BIRŽELIO 23 D. Chicagos Lietuvių Moterų Klubo Gintaro balius South Shore Country klube.

BIRŽELIO 24 D. Tėvų Marijonų Bendradarbių piknikas Clarendon Hills, Ill.

LIEPOS 8 D. Marquette Parko Namų Savininkų piknikas Bruzelienės darže.

LIEPOS 28-29 D. Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas.

LAPKRIČIO 10 D. BALFo Chicagos apskrities rudeninis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kripkauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA!

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

so light, so right, and oh, so refreshing!

enjoy
STROH'S
and taste
what
fire-brewing
does for
beer flavor!

Premium quality always...
popular prices everywhere!

Stroh's
BEER

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE PARAMA MIDWEST

MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th 4.95
 2. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
 3. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
 5. GERMAN BRANDY 10 metų senumo 5th 4.39
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
 10. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

MIRUSIUS PRISIMENANT

Mes gedime tėvų, sūnų ir partizanų
Tėvynės parblokštos žmonių kraujų klanuos...
Bendros kančios žiedai vainikais laisvę puoš, —
O Dieve, nuodėmės atleisk! jų ir mano...
(Faustas Kirša)

Mirusiųjų žmonių ryšys su mumis nenutrūksta laidotuvėmis. Mus ilgai dar riša asmeniškai jausmai, jei tai liečia šeimos nari, mus riša ir gilesnės ir platesnės prasmės jausmai, jei tai liečia mums brangių ir atmintiną tautos nari. Vienu ar kitu atveju, mirusiųjų pėdsakai, palikti jų gyvenime sukurtose gėrybėse, nuopelnuose, darbuose ir gyvybės aukoje, ilgai dar primena mums, kad gyvendami šiame pasaulyje, nešame kartu ir paveldėtą atsakomybę už mirusiųjų palikimą, ar jis bus materialinio ar dvasinio, valstybinio ar tautinio pobūdžio.

Istorija kuriama ne vien tik laiko, bet ir žmonių bei jų darbų. Jau vien tik mūsų kartos prisiminimuose Lietuvos istorija pilna kovų, ryžto, pasižventimo ir idealizmo. Kovos už Lietuvos laisvę, trumpas tos laisvės ugdymo ir valstybės rūmo statymo laikotarpis ir vėl kova su okupantais. Toks mūsų tautos istorijos greito bangavimo laikotarpis, aišku, pareikalavo daugiau gyvybės aukų, nei taikoje ir ramybėje gyvenančiose tautose. Kaip skaudu bebūtų tas aukas prisimenant, bet mūsų tautos kančios, jos kovos, jos nepailstamas siekimas laisvės išryškino ir dar labiau išskėlė tautos didvyrių sąvoką. Prieš tuos didvyrius nublunka kuriamų legendų ir legendinių asmenybių garbinimas. Tąja prasmė stabmeldystė mūsų tautoje yra išnykusi. Tik visa nelaimė tame, kad savo iškilias asmenybes, dar gyvas savo atmintyje regėdami, neišmokome ne tik tinkamai pagerbti, bet ir tinkamai ir su prideramu objektyvumu vertinti jų nuopelnus ir atliktus darbus. Atrodo, kad vis dar laukiame to momento, kada mes patys turėsime progos visa tai, ką jie atliko, dar geriau padaryti.

* * *

Mirusiųjų pagerbimas vainiko padėjimu ant jų kapų yra simbolinis. Gyvenimiškąja prasme mes juos pagerbime ne tylos ir susikaupimo minute, bet nepaliaujama tąsa darbų, kurie mums palikti užbaigti. Nei valstybės nustoja egzistavusios prezidentui mirus, nei kova už tautos ir valstybės laisvę baigiasi su partizano mirtimi. Mirusiųjų mūsų tautos didvyrių esame įstatyti į vėžes, iš kurių išeiti neleidžia nei tautos garbė nei moraliniai įsipareigojimai. Gerbdami ir prisimindami mirusiuosius, žvilgsnį mesdami praeitin, neužsimerkime ir ateičiai, kuriai gi ir jie gyveno, dirbo ir tik jai aukojosi.

Mums ne tik naudinga, bet privaloma naudotis mirusiųjų palikto patirtimi. Neveltui tai ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga ėmėsi iniciatyvos išleisti kapitalinę prezidento Antano Smetonos monografiją. Ji ne vien Sąjungos ambicijai patenkinti ruošinama. Ji ruošinama tam, kad mūsų Nepriklausomos valstybės pirmojo ir paskutiniojo prezidento ir jo epochos atlikti darbai neliktų tik lakonišku įnašu mausoliejaus lentoje. Monografija nebus tik šaltu ir simboliu akmens paminklu, bet bus ilgiems laikams kelrodžiui tiems mūsų kartos darbuotojams, kurie dar moka gerbti ne tik mirusius, bet jų darbus ir jų nuopelnus.

Gerbdami ir prisimindami mūsų mirusiuosius, mes kartu atiduodame pagarbą epochai, jos kūrėjams ir kovotojams, be kurios mes neturėtume pagrindo po kojomis, siekiant tautai laisvės ir nepriklausomybės. Be anos epochos sukurtų mūsų valstybės egzistencinių faktų mes būtume likę bejėgia mase, tikri benamiai, skrajoją vagabundai, vienai dienai gyventi skirtos peteliškės.

Mūsų valstybės vyrų, savanorių, karių ir partizanų paliktas testamentas paliko mums ir valstybinės patirties pagrindus. Kokį rūmą statysime ant tų pagrindų, priklausys nuo mūsų visų sugebėjimo tą testamentą gerbti ir jį įgyvendinti.

KAIP TEN BUVO...

Kazys Gaižutis š/m gegužės mėn. 21 d. "Dirvos" 59 Nr. laišky skyrė rašo: "A. Šemeta "Naujienu" Nr. 111, rašydamas apie Clevelando ALTO skyriaus metinį narių susirinkimą įvykų š.m. balandžio mėn. 29 d. neišvengė kakurių netikslumų..."

Žinodamas, kad ne tik tų netikslumų, bet ir toliau laiške man primestų faktų iškraipymų tikrai nesu padaręs ir nenorėdamas, kad "Dirvos" skaitytojai būtų klaidinami, skaitau savo pareigą į tai atsakyti.

Pirmiausia dėl K. Gaižučio neigimo, kad susirinkime buvo atstovaujamos 27 organizacijos. Skyriaus valdybai pagarsinus rezoliucijos turinį ir pasiūlius ją priimti, prieš ją pasisakę, jų skaičiuje ir K. Gaižutis, ėmė reikalausti paskelbti davinius kiek organizacijų atstovaujama susirinkime. Mandatų komisijos pirmininkas P. Balčiūnas, buv. Bendruomenės Centro Valdybos narys, kuris pats kalbėjo prieš rezoliuciją ir už ją nebalso, susirinkimui pagarsino: "Susirinkime dalyvauja 28 atstovai, atstovaujau 27 organizacijas". Patikrinęs

įgaliotų atstovų sąrašą patyriau, kad tas "28", nieko neatstovaujantis ir niekieno neturintis įgaliojimų susirinkime dalyvauti, tačiau labai drąsiai kalbėjęs prieš rezoliuciją kaip tik ir buvo pats Kazys Gaižutis! Ko jis ten buvo atvykęs ir taip aktyviai beteisiai reikėsi svarstymuose, - galėtų atsakyti tik jis pats.

Kazys Gaižutis mane taip pat kaltina balsavimo davinį klastojimu ir siūlo man pasiskaityti susirinkimo protokolą. Čia tenka priminti, kad susirinkimo protokolas, kol jis nėra priimtas sekančiame susirinkime, neturi jokios galios ir čia pat tenka pripažinti, kad laiško autorius sąmoningai ar nesąmoningai ėmė skelbti aiškia netiesą. Bendruomenės, frontininkų atstovams ir pačiam K. Gaižučiu reikalaujant prie rezoliucijos papildymų, reikalas buvo atiduotas balsavimui. Pirmasis balsavimas buvo: "Kas už tai, kad pasiūlyta rezoliucija būtų papildyta?". Rezultatai: 5 už, 17 prieš ir 3 susilaikė. Sekantis balsavimas: "Kas už tai, kad būtų balsuojama valdybos patiekta rezoliucija be papildymų?". Rezultatai: 17 už, 5 prieš ir 3 susilaikė. Trečiasis ir paskutinis balsavimas: "Kas už valdybos patiektą rezoliuciją?". Rezultatai: 17 už, 1 prieš ir 7 susilaikė. Paskutiniuosius davinius parašiau "Naujienuose". Taigi, meluotu ne aš.

Taip pat visai be reikalo K. Gaižutis stebisi ir klausia kokia teise po rezoliuciją pasirašė Kazys Žiedonis. Tai tikrai keistas klausimas ir dar keistesnis aiškinimas, kad tuo laiku senoji valdyba jau buvo atstatydinusi,

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Grįžtant prie ALT

JURGIS REKAŠIUS

Prisimenu, kad jau prieš 10 metų tekdavo nugirsti balsų reikalaujančių pertvarkyti ALT. O po VLIKO apirimo tokių balsų skaičius žymiai padidėjo, nes didelė kaltės dalis buvo primate ir ALT. Ir, atrodo, kad gal ir ne visai be pagrindo. Gyvenime yra jau tokia taisyklė, kas pinigų moka tas ir bosas. ALT išlaikė VLIKą iš visuomenės surinktų pinigų. Taigi, nežiūrint kuri VLIKO srovė ALT vyrams buvo arčiau prie širdies, ALT tu-

o naujoji renkama po to, kai pasiūlytoji rezoliucija jau buvusi priimta. Argi K. Gaižutis jau ir tai svetima, kad senoji valdyba pareigas eina iki tol, kol iš jos pareigų neperima naujai išrinktoji?

Mane stebina laiško autoriaus "neatkreipimas" dėmesio į prezidiumo sekretoriaus ultimatyvinių pareiškimą, kad jeigu susirinkimas priims tokią rezoliuciją kokią patiekė valdyba, tai jis, kaip prezidiumo sekretorius jos nepasirašys. Ką visa tai reiškia? Jis reikalauja rezoliucijoje įrašyti, kad būtų papeiktas Alto Vykd. Kom. sekretorius Dr. P. Grigaitis už tariamuosius diktatoriavimus, o čia jis pats ėmė diktatoriuoti už prezidiumo stalo paneigiant daugumos valią! Argi laiško autoriui ir po to neišku kad po tokio "ėjimo" jis savaime nustojo būti prezidiumo sekretoriumi, nes viešai atsisakė paklusti daugumos valiai? Bet laiško autoriui iš šios nedorybės kaip tik ir sumanė krauti kreditą, keikiant klausimą kaip Kazys Žiedonis, Alto skyriaus pirmininkas, galėjo pasirašyti po jo paties patiekta ir susirinkimo priimta rezoliucija, po kuria nepasirašė ir nebuvo prašytas pasirašyti prezidiumo sekretorius?

Aleksas Šemeta
Cleveland, Ohio

ATSAKYMAS NE TUO ADRESU

ALTo Clevelando Skyriaus visuot. susirinkime kuriame dalyvavo to skyriaus 27 organiz. atstovai, buvo priimta skyriaus valdybos pasiūlyta rezoliucija, pasisakanti prieš JAV Lietuvių Bendruomenės įsikidimą į ALTo kompetenciją organizuojant audienciją pas JAV Prezidentą.

JAV Lietuvių Bendruomenės Prezidiumo Pirmininkas St. Barzdukas Dirvos Nr. 56 atsakė į tą rezoliuciją, vadindamas rezoliucijos siūlytojus ir balsuotojus Clevelando vyrais ir panašiai...

Rezoliucija priimta ne kokių tai Clevelando vyrų bet ALTo organizacijos skyriaus. Todėl p. St. Barzdukas turėtų žinoti kaip ir kam tą atsakymą adresuoti. ALTo Clevelando Skyriaus Valdyba laikytų savęs pažeminiu leidžiantis į polemiką dėl tokio stiliaus rašymų.

Kazys Žiedonis
ALTo Clevelando
Skyriaus Pirmininkas

LIETUVIŲ FONDAS IR LIETUVIŲ ŠVIETIMUI

P. Jeronimas Ignatonis savo straipsnyje "Ar liuanistinė mokykla tik šeimos reikalas" (Dirva Nr. 59) pareiškia: "Mes aukojame net tūkstantinėmis Lietuvių Fondui, kurio įstatuose liuanistinis švietimas sąmoningai, ar nesąmoningai, nepaminėtas. Iš to išplaukia pagrindas rūpintis liuanistinį švietimą atskirai. Nejaun neatsiras aukų ir aukų rinkėjų liuanistinam švietimui?"

Linkiu, kad tam reikalui atsirastų ir aukų ir aukų rinkėjų. Tik galima, kad p. J. Ignatonis, užsimindamas apie Lietuvių Fondą ir jo įstatus, neatkreipė dėmesio į patį pirmutinį tų įstatų straipsnį. Ten jis būtų radęs: "JAV Lietuvių Fondas, sutrumpintai LF, angliškai Lithuanian Foundation, veikia lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai remti, skatinti bei ugdyti ir lietuvių globai U.S. Internal Revenue Code paragrafo 501 (c) (3) prasme."

Teodoras Blinstrubas
Lietuvių Fondo Valdybos Pirmininkas

rėjo likti neutrali, laikytis nešališkai ir pasakyti VLIKui: pasiūskit, pasipeškit bet susitarkit. Jeigu išsiskirsit - negausit pinigų, nei vieni, nei kiti. O tai padaryti ALT turėjo ir teisę ir pareigą, nes pinigai buvo aukojami visų ir įvairių politinių pažiūrų žmonių. Kelioms grupėms pasitraukus iš VLIKO, duoti pinigų tik likusiems buvo neteisinga. Deja, ALT laikėsi šališkai, palaikė tik vieną pusę ir tuo išskėlė ją į puikybę ir dėl to VLIKas nustojo savo reikšmės. O nustojęs buvusio autoriteto sužalojo ALT.

Detroite veikia organizacijų Centras, kurį sudaro visų Detroito veikiančių liet. organizacijų rinkti atstovai. Vienas iš pagrindinių org. centro tikslų - ruošti Vasario 16 minėjimus ir rinkti aukas ALT. Prieš 3-4 metus Vasario 16 minėjimo reikalu buvo sušauktas org. centro posėdis. Vienas iš atstovų pasiūlė, kad dalį (nebeprisimenu kokią dalį) surinktų pinigų duoti L.N. Tarkai. Kiti priešinosi ir siūlė visus pinigus atiduoti ALT.

Balsuojant antrasis pasiūlymas praėjo tik 2 balsų dauguma. Kadangi susirinkime du atstovai nedalyvavo, o jeigu jie būtų dalyvavę, buvo jaučiama kad jie būtų palaikę Tarkininkų pusę. Tokiu būdu balsas būtų pasidalinęs lygiomis.

Pasiginčyti, pasibarti, domokratinėje santvarkoje yra normalu. Bet kadangi mes čia išeivijoje valstybės neturime, įstatymų neleidžiame, žemių nedaliname, tai politinių srovių muštynės iki organizacijų sugriovimų, yra niekas kitas kaip tik visiškios dvasios ubagystės įrodymas! Lietuvos laisvinimo darbe, visų politinių srovių bei religinių įsitikinimų žmonėms kurie tik nori ir sugeba dirbti, visiems vietos turėtų pakakti.

Manau, kad tuo laiku, kada buvo kuriama ALT pasirinktoji forma buvo pati geriausia. Bet per tą laiką daug kas pasikeitė, o kas svarbiausia, tai pasikeitė ir žmo-

aiškinimus (Dirvos 41 nr.) randame tokių pasisakymų, kuriuos sunku suprasti. Pav. vienoje vietoje dr. Grigaitis taip sako: Baltasis Namas padarė griežtą pertvarkymą ne vien apie autorizuotos delegacijos sąstatą, bet ir audiencijos programą, būtent 1) kad delegacijai vadovaus ALT vykdomasis Komitetas, 2) kad bus tik vienas kalbėtojas - ALT sekretorius, kuris įteiks ir memorandumą, ir 3) kad tik ALT sekretoriaus laiškus gavusieji asmens bus priimti. Kitoje vietoje dr. Grigaitis dar sako taip: Pastangos įtikinti Bendruomenės vyrus, kad audiencija pas JAV Prezidentą Baltajame Name, tai ne lietuviškas mitingas kokioje nors svetainėje, kad mes būsime Prezidento svečiai, o svečiai juk nestato sąlygų šeiminkui, kuris juos priima, kad priėmimo procedūra Baltajame Name yra nustatoma kiekvienam atsitikimui Baltojo Namo įgaliotų pareigūnų, jei mes parodysimė nenorą tos procedūros laikytis, tai mums užtrenks duris. Kad šeiminkas kviesdamas svečius nustato laiką (dieną ir valandą), tai visiems žinoma, bet kad šeiminkas nustatytų kuris iš svečių turės tarti jam padėkos žodį už vaišes, arba kalbą pasakyti, tai to tikrai dar niekad neteko girdėti... Pagal dr. Grigaičio paaiškinimą Baltasis Namas mūsų delegaciją taip patvarkė!...

Na, jeigu jau taip, tai įdomu, kodėl gi Baltasis Namas pasiskyrė kalbėtoju, memorandumo įteikėju (atseit pilnu delegacijos vadovu), ALT sekretorių - Grigaitį, o ne ALT pirmininką - Šimutį? Jeigu jau Baltasis Namas nepripažįsta mūsų pirmininko Šimučio ir jam nė žodžio neduoda, tai kokių galų jis dar važinėja į Washingtoną ir daro ALT išlaidas? Ar negeriau būtų, kad jis užleistų savo vietą tokiam žmogui su kuriuo ir Baltasis Namas kalbėtų?

Kad kas sakytų, kad taip atsitiko kokiame nors Europos krašte, imkime kad ir Lietuvoje, kur organ. valdybų pirmininkai daug mažesnes teises turėjo negu čia. Pav. valdybos pirmininkas neturėjo teisės pirmininkauti visuotiniame narių susirinkime, o tam būdavo renkamas prezidiumas (pirmininkas ir sekretorius), tai mažiau keltų visokių abejonių. Bet kai sakoma, kad šiame kra-

seka kažkas labai neaiškus!...

Dar vienas dr. Grigaičio išsireiškimas taip skamba: tai reikia negriauti tai, kas yra sukurta, o rūpintis tą pastatą sustiprinti bei patobulinti. Ir reikia tam naudoti demokratinio teisėtumo metodus. Čia visai teisingai pasakyta, nes tuo patvirtinama, jog ALT reikia pertvarkymų, nes ALT sukurta ne demokratiniais pagrindais, bet J. Bačiūno žodžiais tariant sindikatiniais. Kiek aš supratau, tai tie dr. Grigaičio barami "reformatoriai" tik tiek ir tereikalauja, kad ALT būtų įvesta demokratinė rinkimų sistema, pav. kaip renkama Bendruomenė ar panašiai.

Kiekvienas pavyzdingas tėvas, stengiasi įtraukti savo sūnų į visas gyvenimo žakas ir supažindinti jį su gyvenimo paslaptimis, kad pradėjęs savistovų gyvenimą, jis būtų naudingas pats sau ir visuomenei. Taip turėtų daryti ir kiekvienas idealistas visuomenės veikėjas. Deja ALT tėvai nepasirodė tikrais ALT tėvais, o tik patėvais. Jie nesirūpino įpėdiniais o tik stengėsi patys išsilaikyti kuo ilgiausia turimose pozicijose. O po mūsų nors ir tvanas!...

Kai Bendruomenė pastebėjusi tą spragą pasiūlė į delegaciją tokius jaunosios kartos inteligentus, kaip inž. V. Adamkavičių, J. Jasaitį ir kt., kurie pilnai tikty ir į ALT įpėdinus, tai Grigaitis užtai paskelbė Bendruomenėi "Kryžiaus Karą".

Bendruomenė pastatė ALT prieš veidrodį. Dabar jau ir kurčias girdi ir aklas mato, koks ALT buvo, koks jis yra dabar ir ko dar galima tikėtis iš jo ateityje. Užtai Bendruomenėi priklauso didelė pagarba.

Kai kas primeta Bendruomenėi "tupčiojimą" arba "išsigandimą". Kiek čia yra tiesos nežinau, bet jeigu taip ir būtų, tai visai nenuostabu. Bendruomenės vyrams toks "karas" buvo netikėta staigmena. Ir aš būdamas jų vietoje niekad nebūčiau tikėjęs susilaukti tokio "karo" iš ALT pusės. Nors buvau ir esu šalininkas ALT pertvarkymo, vis dėlto ALT laikiau žymiai aukščiau negu jis užsirekomendavo.

O kaip būtų buvę džiugu, malonu ir gražu, kad šis žilgalvis senelis dr. Grigaitis turėdamas tokius plačius Baltojo Namo įgaliojimus, būtų paprašęs Bendruomenės parūpinti dar bent dešimtą jaunosios kartos inteligentų į delegaciją, o to sąskaiton būtų vieną kitą spekuliantėlį išbraukęs ir su tokia delegacija nuvykęs pas Prezidentą su pasididžiavimu pasakęs: - Štai mūsų būsimieji įpėdiniai. Po mūsų jie bus! Tai būtų padaręs gerą įspūdį Prezidentui, pats save aukštai iškėlęs ir visiems lietuviams garbę padaręs.

Tuo atveju visi "reformatoriai" iš visų gerklių šauktų: Išrinkti dr. Grigaitį ALT pirmininku iki gyvos galvos. O tų reksnių tarpe būčiau ir aš!

Iš dr. Grigaičio pareiškimo neišku ar taip jis kalba viso ALT vykd. komiteto ar tik savo vardu. Pareiškimo antgalė sako "ALT Informacija", tai rodo kad kalbama ALT vardu. Tačiau pasirašo tik Grigaitis. Rodos be įstaigos viršininko arba be organizacijos pirmininko parašo raštai ir dokumentai negalioja. O būtų svarbu išgirsti ir Pirmininko žodį. Tik ALT Vykdomojo Komiteto vice pirmininkas inž. E. Bartkus pareiškė neturįs nieko bendro su dr. P. Grigaičio pareiškimu.

**Kas Dirvos neskaito
- daug nustoja!**

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

A. E. HACKENBURG

**INSURANCE AGENCY
GENERAL INSURANCE**

3608 EUCLID AVE.

Call EX 1-4262

Nagrinėjant dr. Grigaičio pa-

Latvių rašytojas Janis Veselis mirė pačiame darbmetyje

Amerikos Latvių Sąjungos vie- nuoliktasis metinis kongresas Milwaukee baigėsi tragedija, ku- rią skaudžiai pergyvena visa lat- vių tauta. Pradėdamas savo pra- kalbą Dauguvos Vanagų organi- zacijos būstinėje, staiga susmu- ko ir širdies priepuoliu mirė Lat- vių Spaudos Draugijos garbės na- rys ir jos delegatas kongrese, rašytojas Janis Veselis, vos sus- pėjęs pareikšti, kad jis džiaugla- si būti aplinkumoje, kur puose- lėjama latvių kultūra. Sekančio- ji, paskutinė kongreso diena, ge- gužės 19 d., praėjo gedulo ženkle. 67 m. einančio rašytojo pa- laikus pervežė į jo gyvenamąją vietą - Kalamazoo ir išlydėjo paskutinėn kelionėn gegužės 23 d.

JANIS VESELIS

Velionis buvo vienas žymiau- sių atstovų tai rašytojų kartai, kuri latvių literatūron įžengė kar- tu su nepriklausomos Latvijos įsi- kūrimu. Išgyvenęs Pirmąjį Pa- saulinį karą ir nepriklausomybės kovas, J. Veselis jau su apysakų rinkiniu Pasaulio griausmuose (1920) ir pirmuoju romanu Ange- las Ufiras (1924) įsigyja iškilų vardą. Jo pirmojo veikimo peri- odo kūriniai pasižymi savitais simboliniais charakteriais ir di- deliu gyvybingumu. Paskui jis pa-

linksta į moderniojo žmogaus pergyvenimų atvaizdavimą, tech- niškųjų mokslų tyrinėjimą, filo- sofiją ir kosmo stebėjimą (ro- manai Dienų kryžius, Žmonių su- kilimas, Plieno siela ir kt.). Pa- galiau jis įsigilina į senovę, pra- bočių gyvenimo išmintį, sukurda- mas naują latvių literatūrinį žan- rą - latvių padavimus (teiksmas). Jo plunksnai priklauso ir keletas eilėraščių rinkinių (Gyvenimo

vainikai, Spindulių lūšna), daugelis esėjų ir literatūrinių apdū- mojimų. Trumpame straipsnyje neįmanoma nei išvardinti visų jo kūrinių, nei tinkamai apibūdinti patį autorių. Šioji nepaprasta asmenybė ir jo kūryba reikalau- ja platesnės studijos.

Janis Veselis gimęs 1896 m. balandžio mėn. 1 d. pačiame Lie- tuvos pasienyje Neretos valsč. Užtat jo kalboje jaučiasi nema- ža lietuviškumo įtaka. Daugelis jo kūrinių premijuoti kaip nepri- klausomoje tėvynėje, taip ir tremtyje. Amžinai nerimo ir troškulio pilnas, jis iki pat mir- ties aktyviai dalyvauja litera- tūros vakaruose, jaunimo sueigo- se ir visur kitur, kur ginami lat- vių tautos ir jos kultūros inte- resai. Keletą kartų jis lankėsi ir Clevelande, be jo neapsiejo nė viena dainų šventė, nė vienas stambesnis latvių kultūrinis pa- rengimas. Negailestingoji mirtis atėmė jį jo numylėtai tautai pa- čiame darbmetyje.

Em. Skujeniekas

GRASO IŠPILIETINIMU UŽ LAIŠKĄ PREZIDENTUI

National Review Bulletin ge- gužės 29 d. Nr. 21 iškelia na- turalizuotiems piliečiams labai įsidėmėtiną Baltųjų Rūmų reak- ciją į nuomonės reiškimą poli- tikos klausimais. Žinutėje rašo- ma:

"Viena prieš metus laiko na- turalizuota Amerikos pilietė pa- sinaudojo konstitucine teise pa- siųsti prezidentui laišką, kriti- kuojantį jo politiką Konge. Atsa- kymas, kurį ji gavo, atėjo ne iš Baltųjų Rūmų, o iš imigracijos ir naturalizacijos įstaigos vieno valdininko. (Žinios autorius turi to rašto fotostatą). Atsakyme aiš- kiai kyškojo grasymas kad imigra- cijos įstaiga galinti imtis žygių prieš ją. Kadangi vienintelis ga- limas žygis galėtų būti atšauki- mas jos naturalizacijos, tai pras- mės buvo aiški: užsičiaupk."

(ks)

"Kur bėga Šešupė, kur Ne- munas teka,
Tai mūsų tėvynė, graži Lie- tuva..."

Šie skambūs poeto Maironio eilėraščių žodžiai ir jo paveiks- las Lietuvos pašto ženklelyje puošia Lietuviškus vokus, kurie išleisti Liet. Filatelistų Draugi- jos "LIETUVA" minint Maironio metus.

Ne mažesnės svarbos skiria- ma taip pat ir antrajai šių metų sukaččiai tai LIETUVA DE- JURE. Ši sukačtis irgi įamžin- ta kitame voke, Liet. Filatelis- tų Dr.-ja, išleidusi šiuos vokus tikisi ir nori, kad jie keliauda- mi po visą pasaulį nešdami ži- nias, skleistų bei garsintų Lie- tuvos vardą visame pasaulyje.

Vokai yra šešių skirtingų spal- vų ir trijų skirtingų paveikslų. Ofseto spauda. Norintiems įsi- gyti kreiptis į L. Filatelistų Dr- ją šiuo adresu: J. Stanaitis, 6543 S. Washtenaw Ave., Chi- cago 29, Ill.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 2 D. Šv. Jurgio parap. salės parėmimo ir ją atnaujinus atidarymo banketas-koncertas. Rengia organizacinis komitetas.

BIRŽELIO 9 D. Neo Lithuania korp. literatūros vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

BIRŽELIO 10 D. Vysk. Valan- čiaus ir Šv. Kazimiero lituanis- tinių mokyklų šventė Neurų ūkyje.

BIRŽELIO 17 D. Ramovės ge- gužinė įvyks Neurų ūkyje 2 val. P.P.

LIEPOS 28 D. T.G. Radijo va- karas Lake Shore Country Club salėje.

RUGPIŪČIO 5 D. 10-ji Lietu- vių Diena Neurų sodyboje. Ren- gia LB Clevelando 1-os Ap. V-ba.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Biru- tės Draugijos rengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Mairo- nio kūryboje" - akademinis mi- nėjimas ir pobūvis Šv. Jurgio parap. salėje.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

CANADA DRY GINGER ALE

EX 1-8800

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis
MEMORIAL DIENOJ

BULKLEY BUILDING GARAGE

DRIVE IN FROM CHESTER AND WALK
OUT TO EUCLID AVE.

EAST 15th and CHESTER AVE. Call CH 1-6043

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės
valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonominės depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą do- lerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite at- siųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto per- siuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanouskas, Pres.

Vertė J. P. PALUKAITIS

(23)

— Kodėl? Tuoį pasakysiu, — Janscis nusišypsojo, pakėlė ranką ir palietė savo žilus plaukus. — Aš nesu toks senas, sūnau, kaip sniegas ant mano galvos galbūt skatintų prileisti; bet aš esu persenas gestui, kuris gali atrodyti šaunus, tačiau yra beprasmis ir savižudiškas. Tai perleidžiu jaunuoliškam romantiškų smegenų, nesistengiančių apsvarstyti pasėkas, lengvabūdiškumui; perleidžiu teisiųjų pasipiktinimui, kuriam tėra gera tik sa- voji teisė, ir liepsnojančiam pykčiui, kurį apakina savas žerėjimas. Perleidžiu tai poetams ir svajotojams, tiems, kurie žvalgosi atgal į praėjusių pasaulių didvyriškumą, ir tiems, kurie dvasioje jau mato auksinį amžių, esantį ana- pus rytojais. Aš sugebu matyti tik šią dieną. — Jis truk- telėjo pečiais. — Ar atsimenate kavalerijos brigados puo- limą — mano senelis dalyvavo jame — ir garsųjį komen- tarą apie tą puolimą: "Puikus dalykas, bet ne karas". Lygiai taip buvo ir su mūsų spalio sukilimu.

— Gražūs žodžiai, — pasakė Reinoldas. — Tikrai, labai gražūs žodžiai. Esu įsitikinęs, kad vengras, gavęs rusiško durtuvo smūgį į pilvą, būtų pasijutęs tų žodžių labai paguostas.

— Esu persenas, kad mane būtų galima ižesti, — pasakė Janscis. — Ir esu persenas patikėti, kad ką nors galima pasiekti smurtu. Be to, pone Reinoldai, nekalbant apie smurto betikslingumą — kokią teisę mes turime žu- dyti kitą žmogų? Mes visi esame vieno tėvo vaikai, ir iš to būtina išplaukia, kad kiekvienas, įvykdęs broliudystę, nusikalsta Dievui.

— Tamsta kalbi, kaip pacifistas, — pasakė Reinoldas. — Kaip pacifistas, kuris beginklis stebi, kaip kareivio ba- tai jį tremia — jį, jo žmoną ir vaikus.

— Nevisiškai taip, pone Reinoldai, nevisiškai, — švelniai pasakė Janscis. — Aš nesu visai toks, koks norė- čiau būti. Žmogus, kuris paliestų mano dukterį Juliją, mirtų tą pačią akimirką.

Trumputę akimirką, tokią trumpą, jog ją galima būtų palaikyti įsivaizdavimu, pastebėjo Reinoldas ugne- lę, kuri sužibo išvargusių akių gilumoje; jis turėjo staiga pagalvoti apie tai, ką jam Macintoshas yra pasakojęs apie tą fantastišką žmogų, dabar priešais sėdintį, ir jautėsi taip susimaišęs, kaip dar niekada anksčiau.

— Bet — tamsta man gi sakei, kad...

— Aš bandžiau tik tamstai išaiškinti, kodėl nedaly- vavau sukilime, — pasakė Janscis. — Aš nevertinu smur- to, kol dar esama kokių nors kitų galimybių. Be to, laikas buvo pats nedėkingiausias. Ir aš neturiu neapykantos ru- sams, aš juos net mėgstu. Neužmiršk, pone Reinoldai, kad ir aš pats esu rusas. Tiesa, ukrainietis, bet dėlto ir rusas, nors kai kurie mano tautiečiai dažnai gali būti ir kitos nuomonės.

— Tamsta mėgsti rusus, tamsta laikai rusus savo broliais? — Reinoldas stengėsi išlikti mandagus, bet ne- galėjo visiškai nusišypsoti savo nesusigaudymo. — Po visa to, ką jie padarė tamstai ir tamstos šeimai?

— Aš žinau, tai yra nedovanotina. Meilė mūsų prie- šams turėtų likti vien tik biblijoje — ir tik pamišėlis galėtų turėti tiek drąsos, arogancijos ir kvailumo, kad at- siverstų bibliją ir vykdytų pažodžiui. — Janscis truputį stabtelėjo ir paskui tęsė pakeistu tonu: — Taip, aš myliu

rusų tautą, pone Reinoldai. Rusai yra mieli ir linksni, o jų draugiškumui nėra lygias visame pasaulyje. Tačiau jie yra jauni, dar labai jauni, lyg vaikai. Ir jie, kaip vai- kai, pilni kaprizų, jie vienišališki ir truputį žiaurūs, kaip visi vaikai. Tačiau neužmiršti, kad jie dėl savo jaunystės labai myli poeziją, muziką ir šokį, baletą ir operą.

— Be to, jie yra brutalūs ir barbariški, žmogaus gy- vybė jiems visai nieko nereikšmia, — įterpė Reinoldas.

— Kas galėtų tai neigti? Bet neužmirškite, kad Va- karų pasaulis buvo lygiai toks pat, kol politiškai tebebuvo toks pat jaunas, kaip šiandien Rusijos tautos. Jos yra atsilikusios, primityvios, lengvai pasiduodančios įtakoms. Jos nekenčia ir bijo Vakarų, nes joms pasakyta, kad turi Vakarų nekėti ir bijoti. Bet panašių dalykų esama ir pas jus, demokratijoje.

— Po perkūnais! — Reinoldas nekantriai užspaudė cigaretę. — Tai norite pasakyti...

— Nebūk toks naivus, jaunuoli, ir išklausyk, — pa- sakė Janscis su šypsena, kuri švelnino jo žodžius. — Aš tenoriu tik pasakyti, kad neprotingi, jausmų diriguojami reiškiniai yra galimi ir Vakaruose, kaip ir Rytuose. Imkim, pavyzdžiui, jūsų krašto laikyseną Rusijos atžvilgiu per pastaruosius dvidešimt metų. Antrojo Pasaulinio karo pradžioje Rusija pas jus buvo nepaprastai populiari. Ta- da atėjo paktas tarp Berlyno ir Maskvos, ir anglai nėrėsi iš kailio, mesdami penkiasdešimties tūkstančių vyrų armi- ją Suomijon, kad jie ten karijautų su rusais. O kai vėliau Hitleris užpuolė Rusiją, jūsų spauda vėl buvo pilna himnų mieliems, geriesiems rusams. Dabar vėl jūs padarėte šimto aštuoniasdešimties laipsnių posūkį, bet kas žino, gal už penkerių metų vėl bus pilna meilės ir draugiškumo. Jūs kaitaliojate, kaip oro atmainos, lygiai kaip ir rusai, bet aš nei vieniems, nei kitiems nedarau priekaištų: patį vėjo rodyklę nesisukinėja, tik vėjas ją sukinėja.

— Norite tuo pasakyti, kad mūsų vyriausybės?

(Bus daugiau)

Pasiruokit pilietybei įsigyti

Vasaros metu paruošiamoji klasė pilietybei įsigyti prasidės birželio 12 d., 7 val. vak. Nationalities Services Center patalpose, 1620 Prospect Ave.

Pamokos vyks 15 antradienių iš eilės, po 2 valandas pamoka. Registruotis pamokoms galima aukščiau nurodytu adresu.

• **H. Janužys**, Salamander batų krautuvės vedėjas Clevelande, nuo pat šios atstovybės įsisteigimo sumaniai ją tvarkęs, nuo š. m. birželio mėn. 15 d. pasitraukia iš savo pareigų ir nuo tos dienos pereina į kitas atsakingas pareigas.

• **Paul A. White** paskirtas Pilsener Brewing Co. Clevelande vyr. reikalų vedėju. Apie paskyrimą pranešė POC prezidentas Louis F. Garrard.
P. A. White, 30-ties metų

Amerikos tinklinio pirmenybės Philadelphijoje

RYTAS BABICKAS

Kiekvienais metais gegužės mėnesį JAV Tinklinio Sąjunga (USVA) sezono užbaigimui rengia didžiulį turnyrą, į kurį suplaukia pačios stipriausios JAV, Kanados ir Meksikos tinklinio komandos. Žaidimas vyksta trijose klasėse - vyrų, moterų ir senjorų (vyrų virš 35 metų amžiaus). Be to dar įvyksta kiti du atskiri turnyrai - universitetų ir kariuomenės dalinių. Šiais metais šie turnyrai įvyko gegužės 9-12 d.d. Philadelphijoje. Buvo suvažiavę virš 70 tinklinio komandų.

Pats menkiausias dalyvių skaičius ir žaidimo klase buvo kariuomenės dalinių turnyras. Iš penkių dalyvavusių komandų išsiskyrė Almeda NAS komanda, laimėdama pirmą vietą.

Universitetų turnyre dalyvavo 8 komandos, iš kurių Santa Mo-

nica City College šešetukas pasirodė žymiai pranašesnis už savo kompeticiją finale lengvai nugalėjęs Chicagos George Williams College.

Senjorų klasėje pirmą vietą laimėjo Californijos komanda - Beverly Hills YMCA.

Didžiausių dalyvių skaičių sutraukė vyrų klasės turnyras - Men's Open. Čia vėl pranašumą parodė vakarinių valstybių komandos, paėmamos net šešias pirmas vietas. Pirmame finale Hollywood YMCA nugalėjo Pasadena YMCA 15:12, 14:9. Pasadena YMCA nukritus į pralaimėjusių pusę nugalėjo Honolulu komandą 15:9, 12:9 ir vėl grįžo rungtis dėl pirmos vietos su Hollywood YMCA. Tačiau ir antrą kartą nepavyko. Hollywood YMCA laimėjo 11:13, 12:10, 15:10. Abiejų komandų žaidimo lygis nepaprastai aukštas. Neįsivaizduojamas kamuolio valdymas, įvairus puolimas, puikūs kėlimai, nepaprastas vikrumas gynyboje, žaibiški kirtimai tiesiog užburė visus žiūrovus. Kilo klausimas kaip USA rinktinė pasaulio pirmenybėse Brazilijoje paėmė tik šestą vietą. Tarptautinės taisyklės leidžia laisvesnį žaidimą (didesnį kamuolio "nešiojimą" ir "mėtyimą"), ir tas žymiai palengvina gynybą ir padaro puolimą apgaulingesniu; be to iš antros eilės negalima atbėgti blokuoti, prie ko amerikiečiai yra labai įpratę. Pasadena komanda visą turnyrą žaidė laikydamasi tos blokavimo taisyklės, ir, gal būtų, todėl paėmė tik antrą vietą.

Moterų grupėje dalyvavo 16 komandų, jų tarpe ir Clevelando LSK Žaibas. Čia vyravo komandos iš vakarų. Žaibas pirmo-

se rungtynėse susitiko su Californijos Burbank Hi Lo komanda. Po gana lygios kovos, labiau patyrusios vakarietės įveikė truputį susijaudinusias žaibietes 15:9, 15:13. Pralaimėjusiųjų grupėje Žaibas susitiko su Grand Central Y iš New Yorko ir vėl įrodė savo pranašumą rytuose, nugalėdamas New Yorko šešetuką 15:3, 10:15, 15:7. Sekančios rungtynės buvo prieš San Antonio, Texas, YMCA. Pirmą setą Žaibas sulošė labai palaidai, pridarė daug tokio pajėgumo žaidėjams nedovanotinų klaidų ir per keletą minučių San Antonio turėjo 15:2. Antrą setą Žaibas sužaidė kaip visai kita komanda - stipriai puolė, atkakliai gynėsi ir didesnę pusę rungtynių turėjo taškų persvarą. Tačiau įsismaginusių San Antonio komandos nepajėgė sulaukyti ir pralošė rezultatu 15:10. Tas pralošimas paliko Žaibą 9-je vietoje. Pirmą vietą moterų grupėje paėmė Aherns Shamrocks (California) finale nugalėjusi Dallas YMCA (Texas). Trečia vieta teko Californijos komandai, ketvirta - Texas. Penktą vietą pasidalino Žaibui gerai pažįstamos komandos - Chicago Rebels ir Kanados čempionės Toronto V-Club. (Prieš tas komandas Žaibas daug kartų žaidė įvairiuose turnyruose. Nors dar nei karto prieš jas neišlošė, bet paskutinis susitikimas su Toronto V-Club pasibaigė tik 3:2 Toronto naudai.)

Pirmą kartą šiais metais buvo įsteigtas "Rookie of the year Award" vyrų ir moterų klasėse. ("Rookie" tai yra žaidėjas pirmą kartą žaidžias tame turnyre). Moterų klasėje geriausia nauja žaidėja buvo išrinkta Regina Besperaitytė iš Clevelando Žaibo; ji gavo gražų medalį ir knygą. Be Reginos Besperaitytės Philadelphijoje Žaibą atstovavo Aušra

Barzdukaitė, Irena Besperaitytė, Dalia Jurgaitytė, Jūra Koklienė, Aldona Liutkutė ir Roma Staniškytė.

Palyginant Žaibo komandos žaidimą su stipriausiomis Californijos ar Texas komandoms tenka pastebėti, kad labai didelio skirtumo nėra. Nors apie laimėjimą šiais ar ateinančiais metais negalima nei svajoti, bet viršūnė nėra nepasiekiamas. Reikėtų tik noro ir darbo. Gi, palyginus ūgį, skirtumas labai didelis. Beveik

visos komandos turi bent po dvi aukštas žaidikas (apie 6 pėdas) kada Žaibo aukščiausia yra 5 pėdų ir 5 colių. Todėl džiugu, kad žaibietės neišsigančios savo aukštųjų oponentų (nors kartais ir pasukdavo sprandą su joms besikalbant) ir iš Philadelphijos grįžo pilnos entuziazmo tinkliniui ir pasiryžusios kietai padirbėti, kad kitais metais (Pirmenybės įvyks San Antonio, Texas) pakoptų arčiau finalinių rungtynių.

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

**VIKING CAULKING
GUN CO.**

4518 Lakeside Ave.

UT 1-0216

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

**MILLER JEWELERS
DIAMOND — WATCHES**

WATCH REPAIRING ALL TYPES RELIGIOUS GOODS
ROSARIES PRAYER BOOKS CRUCIFIXES.

768 East 185th St.

KE 1-0223

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

A-TA-Z PLUMBING CO.

YOUR PLUMBING SERVICE BY THE YEAR

3528 St. Clair Ave.

EX 1-8052

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

IN BEHALF

OF YOUR

CITIES SERVICE DEALER

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

REESE PAPER COMPANY

3184 West 32nd St.

OL 1-6300

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis

MEMORIAL DIENŲ

**THE E. B. BROWN OPTICAL
COMPANY**

UNION COMMERCE BLDG. ARCADE

Main 1-2428

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bel-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

UŽSAKYSITE GĖLES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

**SUPERIOR
SAVINGS**

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Gegužės 19 d. kultūriniam su-
batvakary buvo pasveikintas ir
pagerbtas mielas Raseinių kraš-
to vyras Vladas Mickūnas, ku-
ris gegužės 11 d. sulaukė 60-to
pavasario (seno kalendoriaus sti-
liumi balandžio 28 d.). Trumpa
žinutė apie tą sukaktį Dirvoj jau
buvo atspausdinta, bet sukaktuvi-
ninkas nusipelnė platesnio apibū-
dinimo.

Vladas Mickūnas yra tiesaus
kelio vyras. Jis yra veiklus, rū-
pestingas ir bičiuliškas bendra-
darbis visuomeninio gyvenimo
dirvoj, bet, kaip žemaitis, dau-
giau mėgsta dirbti, negu apie tai
kalbėti.

Nepr. Lietuvoj Vl. Mickūnas
buvo uolus Šaulių Sąjungos veikė-
jas. Dirbdamas toje patriotinėje
organizacijoje, jis paliko gilius
pėdsakus plačiame Raseinių
krašte. Pvz., garsioj stebuklin-
gos šventovės Šiluvos jo inicia-
tyva bei rūpesčiu buvo pastaty-
dinti šaulių namai, eilę metų
tarnavę jaunimo patriotiniam auk-
lėjimui ir kultūrinei veiklai. Tai
vienoj, tai kitoj vietovėj jis su-
organizavo atskirus šaulių bū-
rius, vėliau pats tų būrių veik-
loj dalyvaudamas ir ją vairuo-
damas.

Vladas Mickūnas nesiblaškė ir
savo pasaulėžiūroje. Savo įsiti-
kinimais, savo meile ir prisiri-
šimu prie gimtos šalies tauti-
ninkas jis buvo nuo pat jaunys-
tės, toks ir šiandien tebėra vi-
sa širdim. Jau Lietuvoj jis bu-
vo Tautinės Sąjungos narys, drau-
ge su žmona mokytoja buvo akty-
viai įsijungę į jaunlietuvių veik-
lą, kur taip pat rūpestingai ir
nemažai dirbo tiek paties orga-
nizacinio darbo, tiek skatindami
ir padėdami jaunimui kultūrinėj
veikloj, pvz., rengdami vaidini-
mus, koncertus ir kt. jaunimo pa-
sirodymus. Kaip sąjungos nariui
Vl. Mickūnui nebuvo svetima ir
tautininkų visuomeninė veikla
Raseinių krašte.

Nors jis buvo valstybės tar-
nautojas, bet turėjo polinkį į
ūkininkavimą. Susitaupę kiek pi-
nigo Mickūnai nusipirko ūkį ant
Dubysos kranto, 7 km. nuotoly
nuo Raseinių, kur pastatė naujų
trobesių ir savo "dvarą" paver-
tė apylinkės pavyzdine sodyba.
Ir tas ne vieną kaimyną paskati-
no pasitempti, savo kiemuose

Vladas Mickūnas

dailiau susitvarkyti. Tuo požiū-
riu Vl. Mickūnas laikytinas, kaip
pažangos nešėjas į tą nepamir-
štamą ir mielą mūsų kaimą.

Didžiausias Vl. Mickūno, tiks-
liau Mickūnų, turtas - keturi sū-
nūs, visi puikūs, kaip Lietuvos
girių briedžiai. Trys iš jų gyve-
na JAV, o vienas Kanadoj. Bos-
tone gyvenęs inž. Česl. Mickū-
nas, dar tebesiekia aukštesnių
mokslo laipsnių drauge sekmin-
gai reiškiasi kaip statybininkas
ir rangovas. Čia jis drauge su
tėvais reiškiasi mūsų kultūrinė-
je ir visuomeninėje veikloje.

Vl. Mickūno tremties kelias
panašus į daugelio nuo sovietų
okupacijos pasitraukusių tautie-
čių kelią. Iškūręs Bostone, jis
tuoj įsijungė į ALTS-gos čionykš-
čio skyriaus veiklą, ypač daug
dirbo atnaujinant skyriaus na-
mus, ne vieną sykį buvo išrink-
tas sk. valdybon, kurios nariu ir
šiuo metu jis tebėra.

Ypač gausią duoklę Vl. Mickū-
nas atidavė kultūriniam subat-
vakariams, du metus iš eilės dirb-
damas parengimų komisijoj, savo
rūpestingumu ir pareigingumu ne-
maža prisidėdamas prie subat-
vakarių išugdymo ir jų kultūri-
nio veido sudarymo. Kiek teko
nugirsti, ateinantį sezoną jis vėl
žada komisijon grįžti ir tą ne-
lengvą darbą dirbti.

Ištikro, Vladas Mickūnas yra
jautrus žmogus, nesvyruojantis
lietuvis patriotas, mielas bend-
radarbis visuomeninėj ir kultūri-
nėj veikloj. Tegu dar jam dega
ilgų ir gausių pavasarių saulė!

St. S.

DIRVA

Nr. 62

1962 m. gegužės 28 d.

KAS IR KUR?

• **ALT vykdomasis komite-**tas ragina ALT skyrius ir kitas organizacijas prisidėti prie birželio įvykių sukakties minėjimo, taip pat primena, kad liepos mėn. trečioji savaitė JAV kongreso nutarimu yra skiriama Sov. Sąjungos pavergtoms tautoms paminėti. Liepos 28 d. sukanka 40 metų kai JAV pripažino Lietuvą de jure. ALT norėtų, kad ir ši sukaktis būtų atžymėta, pareiškiant JAV vyriausybei bei kongresui padėką už Lietuvos okupacijos nepripažinimą.

• **Dail. Romo Viesulo** spalvotų litografijų "Toro Desconocido" aplanką įsigijo savo nuolatinei kolekcijai Art Institute of Chicago.

• **Lietuvių Fondo** valdyba pirmesniuose savo posėdžiuose aptarusi fondo teisinius, administracinius klausimus, sekantį posėdį paskyrė fondo metinės veiklos planui aptarti ir priimti. Planą vykdant daugiausia dėmesio teks skirti fondo narių bei lėšų vajeaus pravedimui. Teks kreiptis asmeniškai ir laiškais į atskirus asmenis ir organizacijas, kviečiant įsijungti į Lietuvių Fondą pilnateisiais nariais. Vienai fondo valdybai tas darbas būtų neįmanoma atlikti. Ypatinai bus vertinga Lietuvių Bendruomenės talka. Per jos organizacijos aparatą bus galima pasiekti visų lietuviškųjų kolonijų gyvuosius lietuvičius.

• **J. Zimblys**, Brooklyne, mokėdamas už Dirvą, atsiuntė \$10.00 auką.

HAMILTON

IŠVYKO V. VERBICKAS

Ilgametis "Nemuno" tunto ir taut. šokių grupės "Gyvataras" narys Vincas Verbickas, darbo reikalu, turėjo aplėisti Hamiltoną. Jo netekimas mūsų kolonijai, yra didelis nuostolis. V. Verbickas ilgą laiką vadovavo Hamiltono vilkiukams, kuriuos buvo gražiai suorganizavęs. Tautinių šokių grupėje, Vincas buvo seniausias dalyvis. (vp)

Hamiltono Nemuno tunto tunti, P. Breichmanas kalba į jaunuosius skautus iškilmingos sueigos metu.

Hamiltono Širvintos tunto tuntininkė R. Bagdonienė skaito tunto įsakymą. V. Pašilio nuotraukos

PAREMK KOVĄ UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Dešimt JAV Kongreso narių — senatorių ir kongresmanų — savo rezolucijomis reikalauja Pabaltijo valstybių bylą perduoti į Jungtines Tautas. Kiekvieno sąmoningo ir geros valios lietuvių pareiga yra asmeniniu įnašu Lietuvos išlaisvinimo pastangas paremti.

American for Congressional Action to Free the Baltic States vykdomasis komitetas išleido ir visoje Amerikoje paskleidė 30,000 informacinių lapelių. Taipgi 140-čiai pačių didžiųjų Amerikos dienraščių išsiuntinėjo laiškus ir aprūpino juos atitinkamama literatūra, prašydamas kovą už Pabaltijo valstybių laisvę paremti. Birželio 21-22 d. rezoliucijų pravedimo reikalu Washingtone lankysis Jungtinė Baltų delegacija. Planuojama tolimesni informacinės literatūros leidiniai.

Visi tie darbai, kad ir labai taupant, reikalauja daug piniginių išteklių.

Mielas lietuvi, paremk šią konkrečią kovą už Lietuvos laisvę. Neatidėk rytojui — šiandien pat siųsk didesnę ar mažesnę auką komiteto išdininkui šiuo adresu:

G. A. Petrauskas, 3442 Madera Ave., Los Angeles 39, California.

Finansų Komitetas:

Pirmininkas dr. P. G. Pamataitis ir nariai J. Ažuolaitis, V. Kazlauskas, L. Lašas, K. Liaudanskas, J. Motiejūnas

ATGAIVINO PABALTIEČIŲ KOMITETO VEIKLĄ

Pabaltiečių Komitetas Washingtone, sudarytas iš vietos lietuvių, latvių ir estų organizacijų atstovų, vėl veikia.

Lietuvius tame komitete nuo pat jo įsisteigimo pradžios atstovauja Dr. Almis P. Mažeika.

Artimiausio komiteto darbų plane yra bendras pabaltiečių koncertas. Juo daliai bus paminėta birželio trėmimų liūdna sukaktis. Į koncertą pakviesti ir sutiko dalyvauti solistas Jonas

Grupė garbės filisterių globėjų ir svečių korporacijos Neo-Lithuania šventėje Detroitė. Sėdi iš kairės: dr. M. Miškinienė, dr. E. Gurskytė-Paužienė, O. Biežienė, inž. V. Mažeika, R. Ramanauskienė, dr. S. Biežis, G. Modestavičienė. Stovi: S. Švedas, S. Virpša, C. Modestavičius, dr. V. Ramanauskas ir inž. J. Gaižutis.

Vaznelis iš Chicagos, latvis čelistas I. Treimanis, latvis pianistė Mirdza Naruna-Bogdanovičs ir estė smuikininkė Carmen Ramanenko. Tai rinktinės meno pajėgos ir todėl programa turėtų būti verta didelio mūsų tautiečių dėmesio.

Koncertas įvyks birželio mėn. 2 d., 19 val., Washington, Pierce Hall patalpose, Harvard ir 15 g-vės kampos. (z)

CHICAGO

LB CHICAGOS APYGARDOS GEGUŽINĖ

Š.m. birželio mėn. 10 dieną, Tėvų Marijonų kun. seminarijos sode nuo 10 val. ryto rinksis netik iš Chicagos, bet ir jos apylinkių lietuvių pasidžiaugti gražia gamta ir grynų oru.

Čia susirinkusieji matys jaunimą sportuojantį, bus dovanos su gausiais laimėjimais ir norintieji gaus skanių valgių ir įvairiausių rūšių gėrimų.

Gegužinės tikslas paremti nepriklausomos Lietuvos paviliono organizavimą. Taigi, kiekvienas atsilankęs į gegužinę turės progos paremti šio didelio ir svarbaus darbo vykdymą.

JAUNŲJŲ MENININKŲ PARODA

LB Chicagos apygardos valdyba pavedė Dr. A. Verbickui tartis su jaunaisiais menininkais gyvenančiais Chicagoje, kad surengtų meno parodą.

Jaunieji menininkai parodėgyvą susidomėjimą tokios parodos rengimu ir energingai ėmėsi darbo. Iki šiol jau suregistruota apie 20 jaunųjų menininkų ir tikimasi kad atsiras ir dar daugiau. Taigi, visi jaunieji dailiojo meno atstovai gyvenantieji Chicagoje ir jos apylinkėse ir norintieji dalyvauti šioje parodoje, prašomi dėl informacijos kreiptis į parodos rengimo komisiją 3711 W. 69th St. Chicago 29, Ill.

Parodos rengimo komisija energingai vykdo dalyvių registraciją, ruošia parodos nuostatus, spausdina registracijos lapus, piešia plakātą ir rengiasi spausdinti katalogą.

Paroda įvyks spalio mėn. 13 dieną Čiurlionio Galerijoje. Paroda globojama LBChicagos apygardos valdybos ir remiama Čiurlionio Galerijos direkcijos. (av)

E. CHICAGO

A. L. T. S-GOS EAST CHICAGOS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Š. m. birželio mėn. 2 d., 7 val. vak. Lietuvių parapijos patalpose yra šaukiamas ALT Sąjungos East Chicagos skyriaus visuotinis narių susirinkimas.

Susirinkimo darbotvarkėje numatyta: Chicagos skyriaus pirm. Igno Andrašiūno paskaita, valdybos pranešimai praeities ir ateities veiklos reikalu, naujų Vilties Draugijos narių verbavimas bei klausimai ir samanymai.

Po susirinkimo įvyks ka-

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ DETROITE

Gegužės 19 d., kaip ir buvo laukta, Korp! Neo-Lithuania 39 metų sukakties minėjimas praėjo su dideliu

pasisekimu.

Iškilmingą posėdį atidarė Detroito Korp. Pirmininkas, dipl. inž. Jonas Gaižutis trumpai pabrėždamas Korp. svarbą ir atliktų darbų įnašą mūsų išeivijos gyvenime. Jis pažymėjo, kad ši organizacija yra gimusi Lietuvoje, nepriklauso jokiam tautiniam sąjūdžiui, puošiasi Lietuvos spalvomis ir jos šūkis yra "Pro Patria".

Po jo kalbos buvo junio-

pasisekimu.

Iškilmingą posėdį atidarė Detroito Korp. Pirmininkas, dipl. inž. Jonas Gaižutis trumpai pabrėždamas Korp. svarbą ir atliktų darbų įnašą mūsų išeivijos gyvenime. Jis pažymėjo, kad ši organizacija yra gimusi Lietuvoje, nepriklauso jokiam tautiniam sąjūdžiui, puošiasi Lietuvos spalvomis ir jos šūkis yra "Pro Patria".

Po jo kalbos buvo junio-

LOS ANGELES

Birutiečių balius

Birželio 2 d., 8:30 val. vakaro Birutietės ruošia didžiulį Pavasario balių, 2300 W 3rd St., St. Nicholas salėje. Baliaus pelnas kaip ir anksčiau, eis už geležinės uždangos vargstantiems sušelpiti.

Čelistas Petras Armonas, akompanuojant R. Apeikytei išpildys balius programą. Gros geras orkestras.

Birutietės pasirinko St. Nicholas auditoriją dėl jos talpos, gero vėdinimo ir kitų patogumų.

Baliaus šokių metu refrenus lietuviškai dainuos A. Mironas.

Kaip paprastai birutietės parengs puikius užkandžius, duos daug širdies ir vaišingumo, kad visi svečiai bei viešnios puikiai ir šeimyniškai nuotaikoj praleistų vakarą.

Baliaus metu bus sukama spalvota filma, kurią paskui svečiai galės pasiskolinti ir namuose pasižiūrėti. Laimingas svečias ar viešnia burtų keliu laimės arbatoskavos sidabrinį servizą. Staliukus užsisakyti iš anksto galima pas bet kurią birutietę.

Mieli losangeliečiai, birutiečių paramos laukia dar daug už geležinės uždangos liudinčių širdžių, o birutietės laukia jūsų atsilankymo. (vi)

VISAIS APDRAUDOS REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

Korp. Neo-Lithuania iškilmingojo posėdžio prezidentas, iš kairės: A. Vaitiekaitis, Vyr. Valdybos pirm. inž. V. Mažeika, Detroito valdybos pirm. inž. Jonas Gaižutis, Alb. Misiūnas ir Ant. Banionis. Prie vėliavos E. Modestas ir B. Augustinavičiūtė.

Dalis svečių neolituany baliuje Detroitė. Prie stalo sėdi: N. Šcepavičienė, V. Černiuvienė ir A. Stanilienė.

Danutė Miškinytė ir Rimas Sukauskas išpildo tautinį šokį neo-lituany baliuje. E. Vasiliausko nuotraukos

ry pakėlimas į seniorus ir sveikinimai.

Pirmasis sveikino Korp. N. L. Centro Valdybos pirmininkas dipl. inž. Vac. Mažeika, A. L. B-nės pirmininkas Detroito Vl. Pauža, Korp. N. L. Chicagos sk. pirmininkas Saulius, Clevelando Korp. N. L. vardu Dalia Mustelkytė, Skautų Akademikų vardu Algis Zaporackas. Be to, žodį tarė ir Vilties Draugijos pirmininkas Dr. V. Ramanauskas, kviesdamas korporantus aktyviau reikštis Dirvos skiltyse. Garbės filisteris Dr. St. Biežis skatino dirbti ir telkti jaunas jėgas kovoje dėl Lietuvos laisvės. Raštu sveikino: Dirvos redaktorius J. Čiuberkis, filist. A. Diržys ir Kodatienė. Po sveikinimų buvo perduotos spalvos naujai valdybai, sugiedojus Gaudeamus ir tuo oficialioji dalis baigta.

Meninėje programos dalyje, kuri buvo atlikta vaišių metu, gražiai pasirodė Clevelando jaunųjų korporantų grupė su tautiniais šokiais ir detroitiskiai Danutė Miškinytė su Rimu Sukausku.

Svečių, kaip senimo taip ir jaunimo nuotaika buvo šventiškai pakili. Be kitų svečių tarpe matėsi abiejų lietuviškų dienraščių atstovai Detroito St. Garliauskas ir Alf. Nakas.

Malonu buvo matyti bendraujančius jaunuosius Clevelando, Chicagos ir Detroito korporantus, ir vyriausios valdybos atstovus su pirmininku dipl. inž. Vac. Mažeika priešaky. J. G.